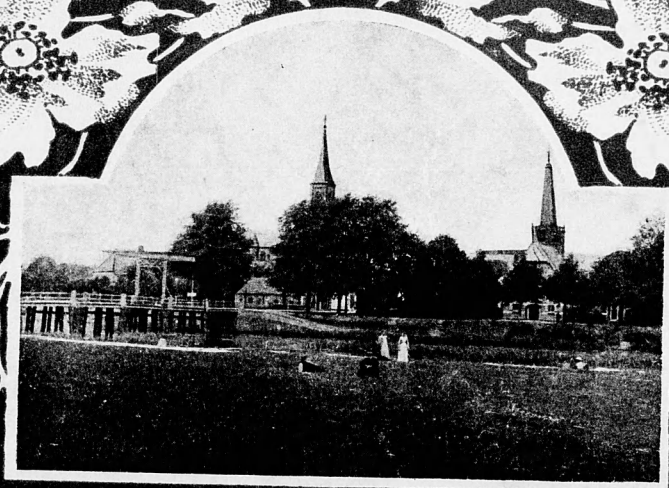

318

Prijs f. 0.15

Gids voor
DOETINGHEM
en OMSTREKEN.

Uitgegeven door
..... de VEREENIGING
"GEMEENTEBELANG"

Vak 100

TE DOETINGHEM.

Hôtel - Heerenlogement

Café-Restaurant

AD. COOPS

Hamburgerstraat,

DOETINCHEM.

Bondshôtel A. N. W. B.

Interc. Telephoon No. 1.

VAK 100 No. 318

Firma W. J. RAADGEEP,
DOETINCHEM.

BOEK-, KANTOOR-, MUZIEK- en
KUNSTHANDEL.

Levering van **DRUK-** en **BINDWERK.**
Advertentie-Bureau.

Agentuur **NIEUWS VAN DEN DAG.**
Teekenbehoefden.

ETSEN en GRAVURES.

Vulpenhouders.

Fijne Lederartikelen, Koffers
en Tasschen.

Groote keus **Prentbriefkaarten.**

Wandelkaart

van **DOETINCHEM & OMSTREKEN**
met **GRATIS GIDS.**

PRIJS 30 CENT.

r
l
d
g
s
h
o
a
a
s
o
o

TER INLEIDING.

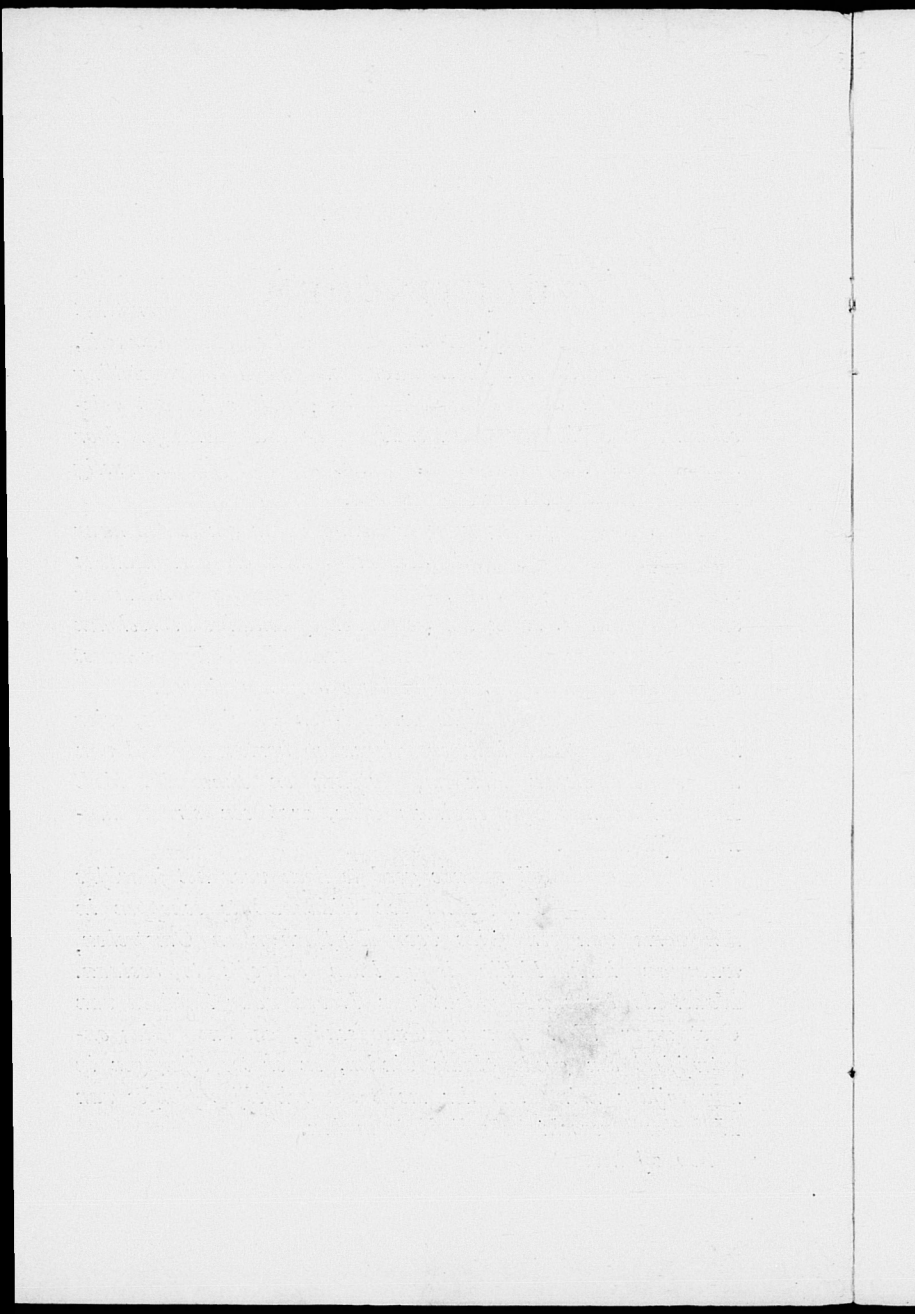
Gelegen in het centrum van de Graafschap, en naar alle richtingen door spoor- en tramwegen verbonden, vormt het landelijk schoone stadje Doetinchem een punt van attractie, dat sinds de laatste jaren meer dan gewone belangstelling geniet, getuige de overbevolking der pensions in het reissizoen, en de immer toenemende vraag naar woningen door hen, die na het verlaten van ambt of bedrijf, een rustig oord in een mooie omgeving zoeken.

Breed aangelegde en goed onderhouden wegen leiden naar vele zijden door geurende dennenbosschen en berkenlanen; vroolijke villa's of buitenhuizen zijn kwistig rondom de stad als gezaaid, onder statige beuken of schalksch verscholen achter kleurige struiken; golvende korenvelden lachen er naast diepe zandwegen en rondom talloze boerenwoningen.

Doorsneden van ettelijke wandel- en rijwieltwegen, wier lommer tot verpozen lokt, en gelegen op korten afstand van de grootere steden Arnhem, Zutphen en Emmerik, biedt Doetinchem met zijn environs alles, wat een streck aantrekkelijk maakt.

„Gemeentebelang” meende goed te doen voor het jaarlijks toenemende aantal bezoekers een leiddraad te scheppen in den vorm van een Gids voor Doetinchem en Omstreken, waaraan herhaaldelijk is gebleken behoefte te bestaan. Naast de bestaande gidsen van Noord naar Zuid en van Oost naar West door de Graafschap, zal onze Gids ongetwijfeld een goede plaats vinden, en er toe bijdragen in nog wijder kring een der meest aantrekkelijke plekjes van Nederland gezocht en geliefd te maken.

Zoo zij het!

DOETINCHEM.

Op de plaats, waar de Slinge in den Ouden-IJssel vloeit ligt, geheel in groen verscholen, het vriendelijk, bekoorlijk stadje Doetinchem, dat in de laatste jaren door zijn centrale ligging in de Graafschap steeds meer door toeristen, die niet buiten de grenzen van ons vaderland wenschen te zoeken, wat men op eigen bodem genoegzaam vinden kan, bezocht wordt, om in de heerlijke omstreken en reine atmosfeer, nieuw leven op te doen en zoo noodig herstel van gezondheid te vinden.

Het stadje heeft thans ruim 4000 inwoners en heeft in

Stadsgezicht.

Foto H. Siebellink Jr.

den loop der eeuwen voor de Graafschap een belangrijke historische rol vervuld. Het is op zijn tijd in diverse oorlogen talrijke malen ge- en hernomen en het heeft tevens een ruim aandeel gehad in verschillende rampen, als branden, enz. Intusschen heeft het historisch verleden voor den lezer weinig waarde, zoodat we hierover gevoeglijk kunnen zwijgen.

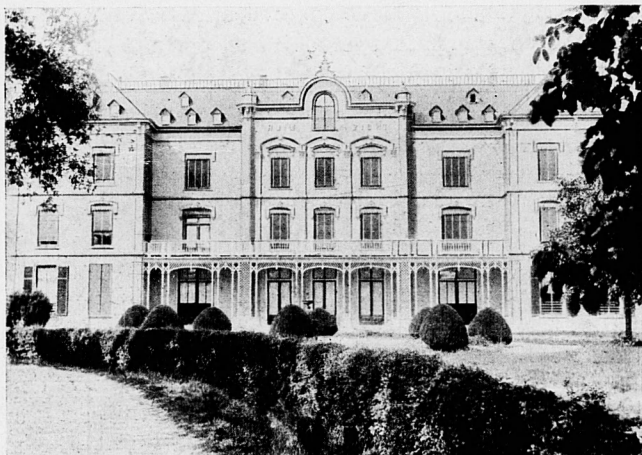

Plantsoenstraat.

Foto H. Siebellink Jr.

Liever willen we eens een rondwandeling door de stad maken om daarna ons wat verder van het centrum te verwijderen en ook de schoone omstreken te bezoeken.

Het middelpunt der stad wordt gevormd door het marktplein, waaraan de Groote of Protestantsche Kerk gelegen is. In deze kerk bevindt zich een fraai gedenkteeken voor de ouders van den beroemden admiraal Karel Hendrik Ver Heull.

Ruimzicht.

Foto H. Siebelink, Jr.

Het raadhuis met de prachtige raadzaal, waarin het gebrande glas met de stedelijke wapens een kleurig licht-effect teweegbrengt, is eveneens een bezoek overwaard, temeer daar op de bovenverdieping het gemeentelijk archief geborgen is, waarin zich, onder meer bezienswaardigheden, een gescheurde schoen bevindt, eenmaal gedragen door den leiendekkersknecht Hendrik Plemp, die zijn leven te danken had aan dezen schoen, waarmede hij aan een haak is blijven hangen, toen hij bij het uitoefenen van zijn ambacht uitgleed en van den toren viel.

Van de markt zetten wij koers naar de Hamburgerstraat, waar we een tweetal merkwaardige gevels ontdekken, n.l. de apotheek van den heer Ten Bruggencate en de boekwinkel der firma Raadgeep, welke laatste woning een bezitting was van het klooster Betlehem. Aan het einde der straat stond vroeger een poort, waarop geschreven

„Salus exeuntibus” (heil den uitredenden). We slaan hier rechts af en wandelen over de thans opnieuw aangelegde en aanmerkelijk verfraaide IJselkade en vinden aan onze rechterhand de Marechaussee Kazerne en het gebouw der Ned. Drukkers en Uitg. Mij. „C. Misset”. Onze weg voortzettende komen we op den Gaswal en laten daarbij de Waterstraat, waar zich schuin tegenover elkander de R. K. Kerk en de Synagoge bevinden, rechts liggen. Zooals de naam reeds verraadt zullen we op den Gaswal, de gasfabriek aantreffen, die ons stedeke van licht voorziet;

Eerste Wachterswoning „Kruisberg”.

Foto H. Siebelink Jr.

even verder, door een gracht van den wal gescheiden, de stoomhoutzagerij van den heer Horsting. Rechts afslaande wandelen we de Grutstraat in, alwaar eenmaal de Grutpoort gestaan heeft met het opschrift „Pax Intransibus”, (Vrede zij den binnentredenden). Aan het einde der

straat gekomen, waaromtrent geen verdere bijzonderheden zijn te melden, slaan we links de Heezenstraat in, aan welker uiteinde weleer de Heezenpoort stond, waar buiten vroeger de doodvonnissen werden uitgevoerd, als uitvloeisel waarvan thans nog geen begrafenisstoet deze plaats passeert. Rechttuit gaande wandelen we de „Houtkamp” om en komen langs de onlangs geopende Ambachtsschool en het Ziekenhuis in de Plantsoenstraat, eenerzijds een aaneenschakeling van mooi gelegen villa's en anderzijds een publiek wandelpark met bloembedden en grasperken. We

komen zoodoende weer terecht aan de Heezenpoort en overstekende in de

Burgemeester van Nispenstr. waar zich het Gymnasium en het Postkantoor bevinden. als ook de Kapel van de Zendingsgemeente. Links den hoek omgaande voert de Hofstraat ons weer naar de Grutpoort terug, op den hoek van welke twee straten de Societeit „de Vriend-

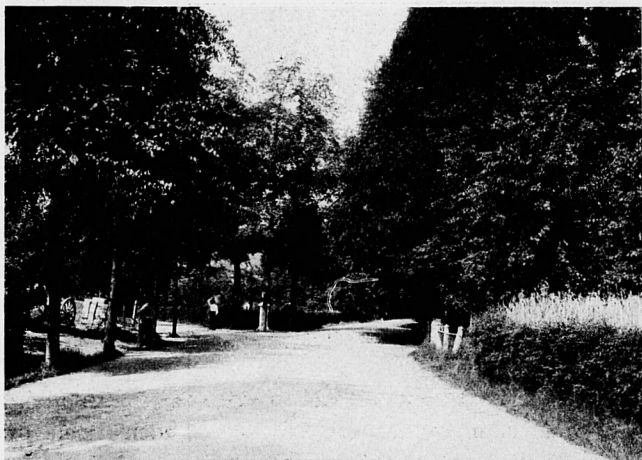

Rustieke trap Montferland.

Foto H. Siebelink Jr.

schap", gelegen is, welks beheerder voor de noodige amusementsen in de stad behoorlijk zorg draagt.

Van de op het Marktplein uitlopende straten dient de Boliestraat nog genoemd te worden, in een zijstraat waarvan zich de Luthersche Kerk bevindt, welke kerk zich o. a. mag verheugen in het bezit van een kostbaar, uit zilver gedreven »Hostie kistje". In deze straat vindt men verder nog een tweetal huizen (de eenige hier ter stede) alwaar de oude koperen klopper nog geen plaats behoefde te maken voor de meer moderne bel.

Houtkampsche Weg.

Foto H. Siebelink Jr.

We nemen nu afscheid van de stad om van hieruit eenige denkbeeldige tochtjes te maken naar de schoone omstreken en twijfelen niet, of de lezers zullen zich, hetzij te voet, hetzij per fiets, rijtuig, spoor of tram opmaken om zich persoonlijk te overtuigen van de heerlijke plekjes

natuurschoon, die van de plaats onzer inwoning uit, zoo gemakkelijk te bereiken zijn en den bezoeker zooveel genot verschaffen.

Nummer één op 't programma staat dan een wandeling naar het Rijksopvoedingsgesticht „DE KRUISBERG”,

Oude Tol tusschen Beek en Zeddam.

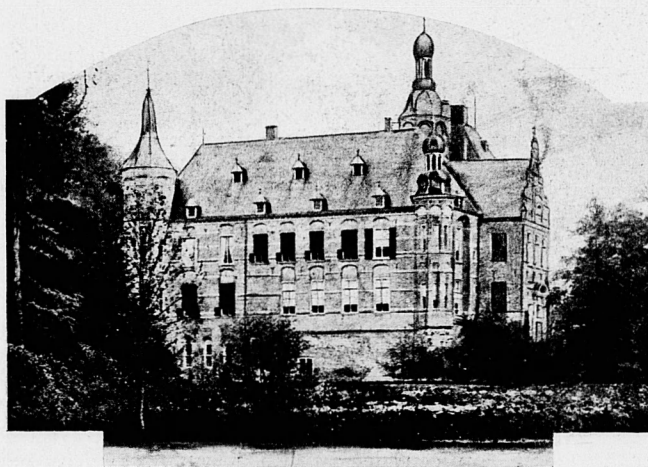
Foto H. Siebellnk Jr.

prachtig gelegen te midden van houtgewas. Vol genot kan men eenige uren over heuvels en door bosschen wandelen om ten slotte op een der banken in de parken, op het rustige eilandje of in de van alle gemakken voorziene uitspanning van den heer LUBBERS uit te rusten.

De weg naar „DE KRUISBERG” (ongeveer 20 minuten gaans) is een keurig onderhouden grintweg, welke begint op den hoek van Hof- en Burgemeester van Nispenstraat. Aanvankelijk langs de tramlijn Zutfen—Emmerik gaande, verlaten wij deze spoedig en wandelen langs het fraai aan-

gelegde „Ruimzicht” met zijn prachtig onderhouden tuin. Dit buitengoed is eigendom van de Vereeniging tot Bevordering van de Inwendige Zending en een tehuis voor leerlingen van het gymnasium. Zoo voortwandelende komen we aan het schilderachtig gelegen eerste wachtershuisje, waarachter de eigenlijke berg gelegen is. Van het hoogste punt van dien berg heeft men een boeiend vergezicht op het Gesticht en omgeving, terwijl onze uitingen van bewondering, door een echo herhaald worden.

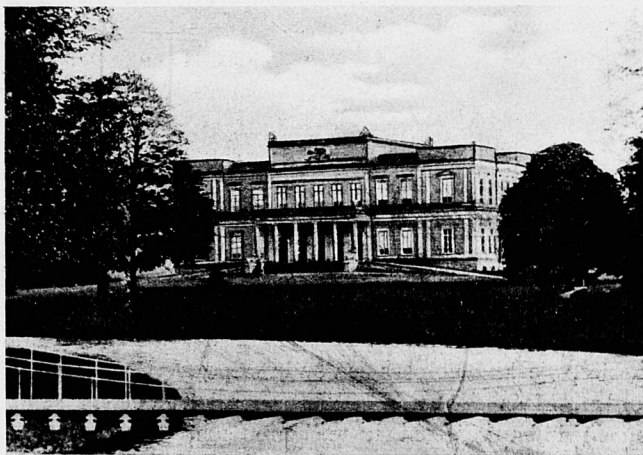
Achter het Gesticht bevinden zich de speelterreinen enz

Kasteel Laag Keppel.

voor de verpleegden, en interessant is het voor den vreemdeling, die jeugdige verdwaalden, wier beter en eerlijk terugvoeren in de maatschappij de Staat zich tot roeping gesteld heeft, in de aangename omgeving van het Gesticht allerlei arbeid te zien verrichten of hen op den wekelijkschen

rustdag onbezorgd het populaire voetbal- en andere openlucht spelen te zien beoefenen. Wanneer we van den berg komen en het juist aan de overzijde van den weg liggende paadje inslaan, komen we aan het reeds genoemde pittoresque gelegen eilandje, waar men aan den waterkant ongestoord kan genieten van de heerlijke natuur, welke rust alleen verbroken wordt door een kikkerconcert, wanneer

Kasteel Enghuizen. — Hummelo.

de vorschjes u op hun manier vertellen willen, dat de volgende dag ons even schoon zomerweder zal brengen als we heden genieten.

Als we dus op mooi weer kunnen rekenen behoeven we er niet lang over te denken, waar we den volgenden dag naar toe zullen gaan, want tot het aangenaam besteden van een helderen zomerschen dag leent zich bij uitstek een bezoek aan het algemeen bekende en geroemde MONT-FERLAND, dat men niet weer verlaten mag, zonder een

Jagershuisje. — Hummelo.

Foto H. Siebelink Jr.

proefje genomen te hebben van de traditioneele pannekoekjes, die hier volgens een oud recept overheerlijk bereid worden. Maar door de gedachte aan het coelinair genot, zou ik bijna vergeten u te herinneren, gedurende den tocht, dien men hetzij per tram tot even voorbij ZEDDAM doet, hetzij per rijwiel of rijtuig over den Zeddamschen grindweg, beurtelings naar beide zijden van den weg goed uit te kijken, daar het oog zich niet genoeg vergasten kan aan de heerlijke natuurtafereelen, die men, vooral als men Zeddam nadert, te aanschouwen krijgt. Golvende korenakkers op glooiende berghellingen, donkere denbosschen, eenvoudige landhuisjes, alles zóó harmonisch gerangschikt, dat het u een kreet van bewondering moet ontlokken.

Maar nog hebt gij te vroeg uw bewondering te kennen gegeven, het schoonste hebt ge nog niet gezien, dat wacht

u bij uw komst aan den voet van den berg. Daar aangekomen toch kan het oog zich niet genoeg verzadigen aan het heerlijke brokje natuur, dat hier te bewonderen is. Wandelende door lommerrijke lanen op een bruin tapijt van afgevallen bladeren ziet men ter eener zijde uitgestrekte landouwen, terwijl aan de andere zijde het oog geboeid wordt door een wal bedekt met slingerplanten en varens. Ongemerkt bereikt men den top van den berg, waar men een heerlijk zitje heeft, zoodat men op zijn gemak van de heerlijkste vergezichten genieten kan.

In de verte ontwaart men een berg met een kerktorentje, dat u de plaats aanduidt, waar het mooi gelegen Hoog-

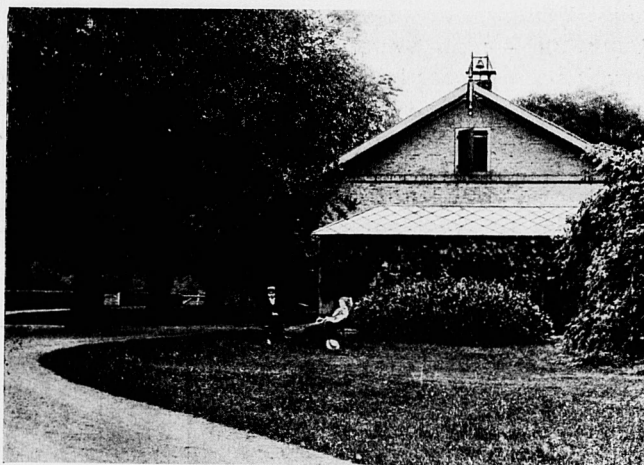

Kasteel Ulenpas. — Hoog Keppel.

Foto H. Siebelink Jr.

en Laag Elten ligt. Emmerik moeten we links hiervan zoeken en bij helder weer is het scherpziend oog zelfs in staat de Rijn als een zilveren streep te ontdekken, bij welk onderzoek de rook der stoombooten goede diensten bewijst.

Montferland is een van de toppen van een groote keten van heuvels „het Bergsche Bosch” genaamd, die zich uitstrekt van het noordelijkste punt, het gehucht Kilder, tot aan den Elterberg, waarin men dagen lang ongestoord genieten kan van een waarlijk heerlijke natuur. Van Kilder uit, dat door een zeer goeden grindweg van Doetinchem bereikbaar is, strekt de heuvelenrij zich naar 't oosten uit langs Zeddam naar 's Heerenberg, naar 't zuiden langs Loerbeek en Beek naar Elten. Hier een nauwkeurige beschrijving te geven van deze uitgestrekte wouden, zou te ver voeren. Genoeg zij het aan te stippen, dat een der eerste, en de hoogste heuvel van allen, te bereiken van uit Kilder, de Hettenheuvel is, waarop een signaal voor de driehoeksmeting staat en van waar af men een heerlijk uitzicht heeft naar alle zijden, tot Arnhem, Nijmegen en den Veluwerand toe. De Hettenheuvel ligt midden in eeuwig groene wouden, aan weerszijden vindt men diepe, dicht begroeide ravijnen, alles doorsneden door nauwe, bijna onvindbare laantjes en wilde paden, op- en afslingerend, met steeds nieuwe perspectieven. Van den Hettenheuvel kan men dwars door deze bosschen wandelen naar den van verre zichtbaren top Montferland, vanwaar uit aanbevelenswaardig is een bezoek aan het plaatsje 's HEERENBERG, bereikbaar zoowel door de bosschen, als door een fraaie beukenlaan langs de Israëlietische begraafplaats. Is er over dit stadje zelf weinig belangrijks te vertellen, het in de onmiddellijke nabijheid gelegen kasteel biedt des te meer stof. Dit kasteel is gesticht door Hermann, een graaf uit het huis Berg, gehuwd met Maria van Bergen op Zoom. De namen der stichters zijn vereeuwigd in de muurankers van den voorgevel, die de volgende initialen laten zien: „H. G. Z. D. B. M. M. V. B.”, hetgeen beteekent: Hermann, Graf zu dem Berg, Maria Markiezin van Bergen

Rentmeesterswoning bij de Ulenpas. — Hoog Keppel.

Foto H. Siebelink Jr.

(op Zoom). Het slot is thans eigendom van den vorst van Hohenzollern-Sigmaringen. In de ruime vestibule hangen een aantal olieverfportretten en wapens, terwijl ook het kasteel, dat thans door diverse gezinnen bewoond wordt, steeds dank zij den vriendelijken rentmeester, voor bezoekers te bezichtigen is, terwijl bij hem ook steeds de sleutel voor den uitkijktoren te verkrijgen is.

Een wandeling door den tuin en langs de hoge wallen is een genot voor ieder natuurvriend, terwijl de vijvers en wallen nog een klein beeld geven van de voormalige sterkte van dit kasteel.

Van 's Heerenberg kan men wederom per tram over Zeddarn naar Doetinchem terug gaan.

De andere zijde van het Bergsche Bosch is zeker niet minder interessant; we noemen daarin b.v. het allerlieftst gelegen

dorpje BEEK, met z'n gezellige dorpsherberg van den heer REIJERS op 'n plein, overschaduw'd door zware beuken, van waaruit men den geheelen bergketen in al zijn uitgestrektheid overzien kan. Het is daar een waarlijk éénig plekje van heerlijke rust in een weldadig-aandoende harmonische natuur. 't Hotel biedt slechts voor weinig gasten logies aan, zoodat de

Laan Ulenpas. — Hoog Keppel.

Foto H. Siebelink Jr.

meesten wel gedwongen zijn hun verblijf hier te beperken tot enkele uren, maar ongetwijfeld zal ieder, die hier eens op 't dorpsplein heeft zitten staren naar ons Hollandsche Thüringen, er naar snakken daar weer eens terug te kunnen komen, waartoe de vriendelijke, klassiek aangelegde hôtelhouders u wellicht in 't Latijn zal uitnoodigen, als een bewijs

te meer, dat onze „Achterhoek” toch niet zoo heel erg achterhoeksch is. Dicht bij Beek vindt men een klein riviertje midden in de bosschen, dat niet ver van daar

Kostersbulten.

Foto H. Siebelink Jr.

ontspringt, 't Peezeken, en dat een charmant miniatuurmeertje vormt, dat u uitnodigt tot een verfrisschend bad, waartoe door de zorgen van den heer REIJERS gelegenheid bestaat. Van Beek loopt een uitstekende grindweg naar LAAG- en HOOG ELTEN, terwijl door de bosschen tal van verleidelijke, wilde smokkelaarspaden eveneens naar Hoog Elten voeren. Dit gehuchtje ligt op 't hoogste punt van onzen bergketen aan de zuidzijde; men heeft van daar een verrukkelijk uitzicht over de Rijnvlakte tot Cleve toe, en kan in de Laube van 't logement en in den op den rand van de berg gelegen overtuin profiteeren van 't feit, dat men thans in Duitschland is en tot belooning voor uren lange wandelingen in woeste dennenbosschen voor slechts enkele obolen den gouden Rijnschen wijn uit 't zonneland kan koopen, waarheen men aan den voet van

den berg, diep beneden zich, de treinen over de lijn Arnhem—Emmerik—Bazel ziet snellen. Wilt ge merkwaardigheden hier? Ook die zijn in Elten te vinden. Ik noem b.v. de Drususput, een groote attractie. Deze put wekt onze bewondering in niet geringe mate op en geeft een hoogen dunk van de bouwkunst der Romeinen. Een breedvoerige beschrijving ligt buiten het bestek van dit boekje.

Meertje bij Beek.

Foto H. Siebelink Jr.

Van Elten uit kan men in een uurtje EMMERIK bereiken vrij groote fabrieks- en koopstad aan den Rijn gelegen. Voor hen, die nimmer in Duitschland waren is een bezoek aan deze stad alleen daarom al zeer interessant, omdat we hier vlak over de Hollandsche grenzen ons in eens midden in een typisch Duitse stad bevinden, met geheel andere bouworde en ander leven, dan wij gewend zijn. Hèt punt

van Emmerik is de groote kade langs den Rijn, die hier zeer breed is, en waarop steeds tal van stoombooten en Rijnaken liggen, die vooral 's avonds met hunne roode en groene toplichten een schilderachtig effect maken. Aan de

Kasteel Slangenborg.

Foto H. Siebelink Jr.

kade liggen een serie goede restauraties en hôtels, allen met verandah's of Lauben aan de Rijnzijde; we noemen slechts Holländischer Hof, Kaiserhof en anderen. Van Emmerik bereikt men per tram over 's Heerenberg in een uurtje Doetinchem weer.

Ook naar de andere kanten van Doetinchem valt veel schoons te genieten. Naar het Westen bereikt men per tram in 20 minuten LAAG-KEPPEL, fraai gelegen aan den IJssel, op een kruispunt van zware beuken- en eiken lanen, die in alle richtingen naar de bosschen voeren. Keppel

is een vriendelijk dorpje, bijna geheel toebehoorende aan de familie Van Pallandt, wier uit de middeleeuwen dateerend, een bezoek overwaard kasteel, aan de overzijde van den IJssel, uit het slotpark sprookjesachtig oprijst. Een groot hôtel met flinken tuin biedt een aangename gelegenheid om van vermoeiende fietstochten uit te blazen, of wel om after dinner eens te gaan theedrinken. Keppel is 't land van 't hooge hout; waar om Doetinchem heen aan alle zijden dennenbosschen overheerschen, vindt men hier de hoog oprijzende stammen, de groote zuilengangen van

Het park Slangenborg.

Foto H. Siebelink Jr.

overoude boomen. Een dier lanen voert naar 't dorp HUMMELO waar het kasteel Enghuizen van den heer Baron VAN HEECKEREN VAN ENGHUIZEN de aandacht trekt, gelegen in een mooi Engelsch park, waarachter uitgestrekte beukenbosschen liggen. Van Enghuizen voert een grindweg

Wiemelink. — Slangenburg.

Foto H. Siebelink Jr.

naar het kasteel Ulenpas van de familie VAN SCHUYLENBURGH, mede een bezoek overwaard.

Van Hummelo en van Keppel uit, kan men zoowel per tram, als te voet door urenlange bosschen naar Doetinchem terug gaan.

Ten Oosten van Doetinchem strekken zich de Gaandersche bosschen uit tot dicht bij TERBORG; ook hier kan men heerlijke wandelingen maken, waarbij men zien zal, dat deze bosschen, hoewel ook weer meerendeels van dennen, weer een geheel verschillend karakter dragen dan de Keppelsche. U dit te beschrijven, zou moeilijk vallen; men moet het zien, men moet hier ongestoord ronddolen, en de natuur op zich in laten werken, om het specifiek eigenaardige van deze nog ongerepte bosschen te voelen. Terborg is evenzeer per tram en per locaalspoor te bereiken van Doetinchem uit, aanbevelenswaardig is ook de

tocht per tram te vervolgen over de aardige fabrieksdorpjes SILVOLDE en ULFT en over GENDRINGEN tot ANHOLT, waar een prachtig kasteel van den Fürst van Salm-Salm de moeite van den rit meer dan beloont. Het park met imitatie Zwitsersche partijen is werkelijk mooi, doch het kasteel van zeer ouden datum, bergt groote kunstschatten, zeldzame gobelins, een interessante collectie schilderijen, waaronder enkele meesterstukken en een schat van een boekerij vol zeldzaamheden op bibliographisch gebied.

Huize Tandem bij Varseveld.

Foto H. Siebelink Jr.

Eindelijk ten noorden van Doetinchem vindt men het leuke boerendorpje ZELHEM, bereikbaar per locaalspoor of wel langs schilderachtige binnenwegen, door weiden en bosschen vol variatie. Bij Zelhem begint de heide, de totaal eenzame bijna onbewoonde, maar vooral als ze bloeit, wonder mooie heide, afgewisseld door bosschen,

Laan „Tandem” bij Varseveld.

Foto H. Siebelink Jr.

schoonheden overbekend is.

Nog meerdere uitstapjes zijn van Doetinchem uit te maken, b.v. naar het nabij Wehl (per locaalspoor te bereiken) gelegen landgoed „STILLIWALD”, dat zijn aantrekkingskracht heeft in de schoone, uitgestrekte bosschen, het jagershuisje, de koepel, de goudvisschenvijver. In de aangrenzende weide vindt men de laatste rustplaats van den vroegeren eigenaar Jhr. C. VAN NISPEN. Ook thans is „Stilliwald” nog eigendom van de familie VAN NISPEN uit Arnhem. Voorts loont het zeer de moeite de landgoederen „SLANGENBORG” en „TANDEM” te bezoeken.

vele honderden hectaren groot, aan alle zijden uren en uren ver zich uitstrekking, voor wielrijders op kleine paadjes langs de zandwegen heel goed te bezoeken. De trein voert verder van Zelhem naar Ruurlo, een half uur sporens van Doetinchem verwijderd, dat door zijn oerwoud „de Meene” en zijn vele natuur-

Het kasteel „Slangenborg” is omgeven door schoone bosschen en wandelpaden, waar men met het grootste genoegen den geheelen dag in ronddoelt. Een klein eind verder ligt het buitengoed „Tandem”, waarvan de omliggende bosschen niet minder aantrekkingskracht bezitten, terwijl de „clou” van dit landgoed gevormd wordt door het z.g. „bruine laantje”. Dit laantje is rechts gelegen van de groote inrijlaan en de wandelaar wordt plotseling van een groene in een bruine omgeving verplaatst. De grond is met een dik, bruin tapijt van dennenaalden belegd. Slanke dennen rijzen loodrecht hemelwaarts als zuilen in een statig kerkgebouw, terwijl het ruischen der dennen de plechtige stemming, waarin men hier geraakt, nog verhoogt. Aan het einde van het laantje is door den eigenaar een bank geplaatst, van welke bank het laantje, vooral wanneer de zon haar laatste stralen door het nevelachtige licht werpt, een tooverachtig aanzien verkrijgt.

Het landgoed wordt steeds keurig onderhouden, zoodat het een lust is er op een zonnigen nazomerdag rond te dwalen en zijn dorst te lesschen aan de heerlijke boschbessen, die hier in zoo grooten getale gevonden worden.

Uit den aard der zaak kunnen we hier geen volledige beschrijving geven, van alles wat hier rondom Doetinchem te zien is, en moeten we ons bepalen tot het aanduiden van de richtingen, waarheen men zich begeven kan om allerlei te genieten. Wij hopen, dat het ons gelukt is, u de overtuiging te geven, dat Doetinchem zich uitnemend leent voor een oponthoud van langeren duur, dat het een centraal punt is, van waar men naar alle kanten uit kan, om uitstapjes te maken en te profiteeren van een nog geheel ongerepte natuur. Geen net aangelegde laantjes, netjes opgeharkt, met aan iederen boom een prullemand

voor de sinaasappelschillen van dagjesmensen vindt men hier, neen alles is hier nog even los en vrij, en wild, als het was in de dagen van onze saksische voorouders. Voor hen, die van eenzaamheid houden, een ideaal-land; voor wielrijders een ideaal van mooie, gladde wegen door prachtige streken; voor ouderen van dagen een ideaal, daar letterlijk alles per trein of tram te bereiken is; voor hen, die wel 's zomers buiten willen zijn, doch toch niet geheel in de woestenijs willen zitten, een ideaal, daar Doetinchem een van alle zijden snel bereikbaar stadje is, waar men 's morgens zijn ochtendblad reeds kan lezen, waar men allerlei menschen treft, gezellig verkeer vindt in een gastvrije societeit, groote hôtels vindt, zijn inkoop kan doen in luxueuse winkels, kortom alles vindt, wat men in grootere steden heeft en ook 's zomers noode missen wil. Als „Sommerfrische” is Doetinchem aanbevelenswaardig, maar niet minder als voortdurende woonplaats. Goedkoope woningen, niet hooge belastingen, en uitmuntende onderwijsgelegenheden maken haar meer en meer tot een attractie zoowel voor gefortuneerden als voor den minder met aardsche goederen gezegende.

Wij hopen, dat deze beknopte beschrijving U moge verleiden hier eens uwe zomervacantie te komen doorbrengen. Wij weten, uit ervaring, uit den mond van honderden, die hier reeds eens waren, dat gij terugkeeren zult na hier eens een bezoek gebracht te hebben. Wij roepen U toe onzen poortspreuk uit de dagen onzer voorouders: Pax Intransibus.

Aanbevelenswaardige Rijtoeren, Fietstochten, enz.

1. Doetinchem - Laag-Keppel - Hummelo - Doetinchem
12.8 K.M.
2. Doetinchem - Hummelo - Enghuizen - Ulenpas -
Hoog-Keppel - Laag-Keppel - Doetinchem 20 K.M.
3. Doetinchem - Laag-Keppel - Wehl - Kilder - Doe-
tinchem 17.6 K.M.
4. Doetinchem - Kilder - Beek - Zeddam - Doetin-
chem 22.5 K.M.
5. Doetinchem - Kilder - Zeddam - Montferland -
Zeddam - Doetinchem 21.8 K.M.
6. Doetinchem - Kilder - Beek - Elten - Emmerik -
's Heerenberg - Zeddam - Doetinchem 33.3 K.M.
7. Doetinchem - Zeddam - 's Heerenberg - Emmerik -
Cleve en terug 46 K.M.
8. Doetinchem - Zeddam - Terborg - Doetinchem
24.9 K.M.
9. Doetinchem - Terborg - Varsseveld - Slangenborg -
Doetinchem 28.3 K.M.
10. Doetinchem - Hummelo - Zelhem - Doetinchem
(het laatste zandweg met rijwielpad) 19.9 K.M.

Verder zijn tal van tochtjes samen te stellen naar de verder gelegen plaatsen, alle richtingen uit, die men de zes wegen, welke te Doetinchem samen komen, volgende, op elke kaart gemakkelijk zelf kan vinden. Het bovenstaande strekt dan ook alleen tot leidraad ter aanvankelijke oriëntering.

MIDDELEN VAN VERVOER.

Geldersch-Overijsselsche Locaal Spoorweg Mij.

- a.* Van Doetinchem over Wehl en Didam naar Zevenaar, douane-station aan de lijn Amsterdam—Arnhem—Keulen, alwaar alle treinen naar Holland en de meeste treinen van Holland stoppen.
- b.* Van Doetinchem over Zelhem naar Ruurlo, station aan de lijn H. S. M. Amsterdam—Apeldoorn—Winterswijk, waar alle treinen stoppen.
- c.* Van Doetinchem over Terborg, Varsseveld en Aalten naar Winterswijk eindpunt van de lijn H. S. M. Amsterdam—Winterswijk.

Geldersche Stoomtramweg Maatschappij.

- a.* Van Doetinchem over Laag- en Hoog-Keppel, Drempt en Doesburg naar Dieren, station aan de lijn S.S. Arnhem—Zutphen, waar bijna alle treinen stoppen.
- b.* Van Dieren verder over Ellecom en De Steeg naar Velp, alwaar aansluiting is met de paardetram naar Arnhem.
- c.* Van Doetinchem over Terborg, Silvolde, Ulft, Gendingen, Anholt naar Isselborg, station aan de Duitsche lijn naar Empel en Wesel.

Tramweg=Maatschappij Zutphen—Emmerik.

- a.* Van Doetinchem over de Kruisberg, Hummelo, Steenderen en Baak naar Zutphen, met aansluiting aan het spoorwegstation aldaar naar alle richtingen.
- b.* Van Doetinchem over Wijnbergen, Zeddam en 's Heerenberg naar Emmerik.

POSTERIJEN, TELEGRAAF en TELEPHOON.

Het post- en telegraafkantoor is elken werkdag geopend van 7.30 's morgens tot 8.30 's avonds.

Op Zon- en feestdagen van 7.30 tot 8.30 's morgens en van 12.30 tot 1.30 's middags.

De post wordt vijfmaal daags besteld, en op Zon- en feestdagen tweemaal daags.

Het telefoonbureau is elken werkdag van 7.30 's morgens tot 8.30 's avonds geopend, op Zon- en feestdagen echter gesloten.

De publieke spreekcel is in het postkantoor; alle groote hôtels en de voornaamste zaken zijn aangesloten bij het intercommunale net.

KERKEN.

Ned. Herv. Kerk.

Evang. Luthersche Kerk.

Ned. Herv. Zendinggemeente.

Rooms-Katholieke Kerk.

Christelijk-Gereformeerde Kerk.

Ned. Isr. Gemeente.

STALHOUDERIJEN.

H. A. HENDRIKS, aan den Keppelschenweg, na 1 Nov. 1908 aan de Markt.

H. MEIJER, aan de Heezenstraat.

HÔTELS.

A. COOPS, Heerenlogement, Hamburgerstraat.

H. GEURDEN, Hôtel Rademaker, Grutstraat.

G. A. SNELTING, De Gouden Leeuw, Grutstraat.

G. DRAAFSEL, met wachtkamer tram Zutphen—Emmerik, Hofstraat.

H. A. HENDRIKS, met wachtkamer Geld. Stoomtramweg
Mij. Keppelscheweg.

W. SOER, Het Zwijnshoofd, Markt.

A. LUBBERS, in de Kruisberg, station tram Zutphen—
Emmerik.

Groote Societeit De Vriendschap, hoek Hofstraat en
Grutstraat, met schaduwrijken tuin. Voor introductie wende
men zich tot den kastelein G. DRAAFSEL.

BAD- en ZWEMINRICHTINGEN.

Badhuis in het plantsoen, met warme- en koude kuip-
baden en douches.

Gelegenheid tot baden en zwemmen in de Ank, een
inham van de rivier de IJssel, met stroomend water, met
gemeentelijk toezicht gedurende de zomermaanden; eenige
nette kleedkamertjes staan ter beschikking.

SCHOLEN.

Hooger Onderwijs: Gemeentelijk gymnasium, school-
geld *f* 100.—.

Middelbaar Onderwijs: Particuliere Ambachtsschool,
schoolgeld *f* 40.— en lager, naar vermogen.

Teeken-avondschool voor ambachtlieden.

Lager Onderwijs: School voor meer uitgebreid lager
onderwijs, aansluitende aan de 3e klasse der H. B. S.
Schoolgeld *f* 50.—.

Twee lagere scholen, waarvan één voor min- en on-
vermogenden.

Rijksnormaalschool.

Groen van Prinstererschool, hoofdzakelijk voor opleiding
van Chr. onderwijzers.

Tramweg-Maatschappij ZUTPHEN-EMMERIK.

De Maatschappij belast zich met het vervoer van Reizigers, Bagage, Boodschapskaarten, Bestelgoederen, Vee, IJl- en Vrachtgoederen, volgens de voorwaarden van haar Algemeen Reglement voor het vervoer.

De treinen corresponderen zoowel te *Zutphen* als te *Doetinchem* en in *Emmerik* op de spoorwegen en vormen daardoor de kortste en aangewezen verbinding voor de Graafschap.

De tramweg loopt door een der schoonste gedeelten van *Gelderland*, tusschen *Doetinchem* en *Hummelo* aan weerszijden door dichte bosschen geflankeerd, nabij *Zeddam* en *'s Heerenberg* met prachtige vergezichten op *Montferland* en *Hoog-Elten*.

Veelvuldige gelegenheid tot het maken van uitstapjes naar punten langs den tramweg gelegen, zoomede vanuit *Emmerik* naar *Kleef* per automobiel, van *Emmerik* per spoor of fiets, of van *'s Heerenberg* te voet naar *Hoog-Elten*, van *'s Heerenberg* naar *Montferland* door de bosschen, van *Hummelo* naar het kasteel *Enghuizen* en den *Ulenpas*, enzoovoort.

Tengevolge van de lage grondprijzen bestaat er gunstige gelegenheid tot het vestigen van industriële ondernemingen langs den tramweg. De Maatschappij verbindt dergelijke ondernemingen op zeer gemakkelijke voorwaarden door zijsporen aan haar lijn en belast zich met het transport en de overlading der goederen naar en van den hoofdspoorweg.

Verdere inlichtingen worden op aanvraag gaarne verstrekt door

De Directie der Maatschappij te Doetinchem.

Firma REICHENBERGER THEMANS,

Hamburgerstraat, DOETINCHEM.

Teleph. Interc. No. 7.

GROOTSTE

Manufacturen=
✧ Magazijn ✧

te dezer stede.

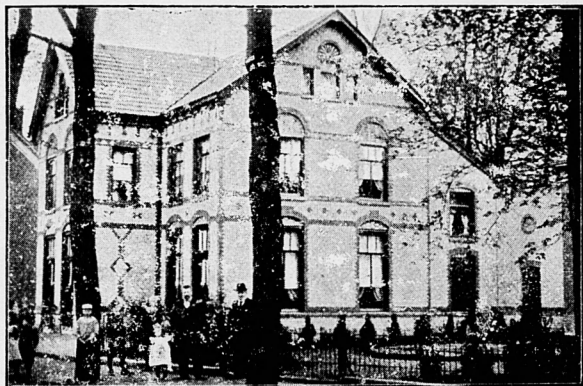
Specialiteit in MODES,
MANTELS, MANTEL-COSTUMES.
BLOUSES, COSTUMEROKKEN, enz.

Behangerij - Stoffeerderij.

Hotel en Pension, Café-Restaurant,

G. DRAAFSEL,

Hofstraat A 493. — DOETINCHEM.

Geheel nieuw naar de eischen des tijds ingerichte Kamers.

Diners ten allen tijde.

Societeit „DE VRIENDSCHAP” te Doetinchem.

Groote Zalen voor Uitpakkamers, Vergaderingen en Partijen.

W. J. LINDNER = Coiffeur,

Grutstraat = Doetinchem,

Tegenover Hôtel RADEMAKER.

**Afzonderlijke, naar de eischen
des tijds ingerichte Salons voor
Dames en Heeren. - = =**

Antiseptische Bediening.

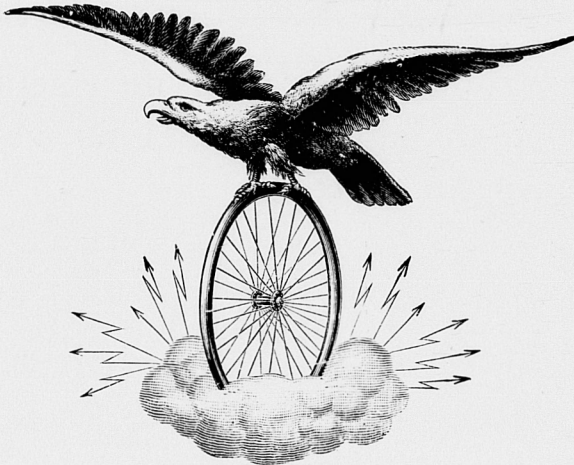
**= TOILET-ARTIKELEN =
HAARWERK, enz., enz.**

**P.S. In de DAMES-SALON is
vrouwelijke bediening. - = =**

= Adler Rijwielen. =

Motor-tweewielers.

✦ Motor-wagens. ✦

1ste klasse fabriikaat.

Billijke prijzen.

Vraag catalogus.

Theod. G. J. Semmelink,

DOETINCHEM,

HOOFD-AGENT.

G. Chr. AALDERINK,
DROGIST.

Handel in Chemicaliën voor Fotografie.

DOETINCHEM.

W. J. G. Van Ree,
Timmerman. - Aannemer.
Nieuwstad, Doetinchem.

STALHOUDERIJ

H. MEIJER - -

Heezenstraat, Doetinchem.

Verhuizingen met gesloten wagens.

G. B. VELHORST,
Behanger en Stoffeerder,
DOETINCHEM.

A. Coops,

Waterstraat. :-: Doetinchem.

Prima Schiedammer Jenever.

Holl. Brandewijn.

Diverse merken Oude Jenever.

*Binnen- en Buitenlandsche fijne Likeuren
en Gedistilleerd.*

Oruchtenlikeuren zonder sacharine of alcohol.

Geïmporteerde Cognac's.

Limonades.

Advocaat.

Boerenjongens.

Wijnen.

Bitters enz.

Tram-Hotel G.S.T.M.

◆ ◆ ◆ DOETINCHEM. ◆ ◆ ◆

Dortmunder Germania Bier.

◆- TELEFOON INTERCOMMUNAAL No. 6. ◆-

== STALHOUDERIJ. ==

Mooie Rijtoeren als: Doetinchem, Slangenburgh, Varsseveld, Terborg. :- Montferland, 's Heerenberg, Emmerik, Kleef. :- Laagkeppel, Enghuizen, Ulenpas, Hummelo, Hengelo, Ruurlo, Lochem, Vorden, Baak, Doetinchem. :- Doetinchem, Doesburg, Dieren, Laag-Soeren, De Steeg, Velp, Arnhem. :- Doetinchem, Elten, Wehl, Beek, Stillwald, Laag-Keppel. :- :-

Aanbevelend,

H. A. HENDRIKS,
KEPELSCHEWEG.

Vanaf 1 NOVEMBER a.s. tevens adres MARKT A. No. 250.

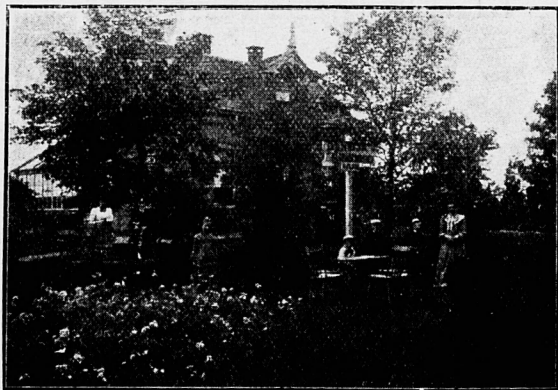
HANDEL in
Bouwmaterialen
en Turfstrooisel.

H. GEURDEN - DOETINCHEM.

PENSION en BLOEMBINDERIJ

H. CLAUS - DOETINCHEM.

Groote Tuin. - Prachtige fiets- en wandelwegen.

Levering van moderne bloemwerken.

Speciaal adres voor Engagements-, Bruids- en Grafwerk.

Verzending naar alle plaatsen.

H. J. TIECKEN,
TIMMERMAN - AANNEMER
DOETINCHEM.

DOETINCHEMSCHE
IJzer-, Koper- en Metaalgieterij.
Firma SNOECK & BOON,
GEVESTIGD TE
DOETINCHEM (Gelderland).

Leverd alle soorten van gietwerk als:
KOLOMMEN, RAMEN, DAKGOTEN, LANTAARN-
PALEN, BALUSTERS, HARTGUSZ-
ROOSTERSTAVEN, enz. enz.,
tot stukken van 3000 K G. zoowel in leem
als naar model gegoten.

Specialiteit in het gieten van STRAAT-SYPHONS.

LEVERING VAN
SPOOR- en TRAMBENOODIGDHEDEN.
DRAAI- en SCHAAFWERK.

Teekeningen en prijsopgaven worden gaarne
verstreckt.

Dagelijksche gieting.

Telegramadres: IJZERGIETERIJ—DOETINCHEM.
TELEFOON-INTERC. 22, 26 en 27.

Firma W. J. RAADGEEP,

Boek-, Muziek- en Kunsthandel,

Hamburgerstraat, DOETINCHEM.
(Tegenover het Heerenlogement.)

Buitengewoon groote voorraad van

LECTUUR

voor jong en oud.

Groote keuze Prentbriefkaarten.

Roffers en Tasschen.

Fijne **LEDERARTIKELN,**

als: ZAKTASSCHEN en PORTEFEUILLES, SCHRIJF-
en ACTENMAPPEN, FOTOGRAFIE-ALBUMS, BANK-
TASSCHEN, PORTEMONNAIES, VISITEBOEKJES,
SIGARENKOKERS, REISNECESSAIRES, DAMES-
TASCHJES, CITY-BAGS enz.

PLATEN en GRAVURES. - Omlijsten van platen.

Swan's Vulpenhouder.

Agentuur „NIEUWS VAN DEN DAG”.

Telefoon Interc. No. 17,

VRIEZELAAR'S
VOORNAAMSTE —————
————— SCHOENENMAGAZIJN
— VOOR —
DOETINCHEM en TERBORG.

Firma E. WIJERS,
Grutstraat, DOETINCHEM.

SPECIALITEIT IN

Sigaren, Sigaretten, Tabak
en verdere Rookartikelen.

Kolonialewaren, Comestibles,
Gedistilleerd, enz. enz.

SPECIALITEIT in
GEROOKTE WORST en HAMMEN.
Handel in GEROOKT en GEZOUTEN SPEK.
EN GROS. **Eigen slachting.** EN DETAIL.
Aanbevelend,
Gebrs. VAN ZADELHOFF.
DOETINCHEM, Grutstraat.

G. J. HÖRSTING.

HOUTHANDEL. :- STOOMZAGERIJ.

STOOM-KORENMOLEN.

===== DOETINCHEM. =====

Doetinchemsche Schoenfabriek

— VAN —

H. SKENE,

MARKT. — DOETINCHEM.

SPECIAAL INGERICHT IN FIJN

Dames- en Heeren- ==

== Schoenwerk.

HANDEL IN

Zool- en Overleder en Schoenmakersfournituren.

Vleeschhouwerij

A. GROONHEIM,

Boliestraat, Doetinchem.

J. DE BRUYN,

Simonsplein 335 = =
= = DOETINCHEM.

Behangerij =
= Stoffeerderij
en Zadelmakerij.

=====
VLOERZEILEN
LINOLEUMS
KARPETTEN
GORDIJNEN
LEDIKANTEN
MATRASSEN
ENZ. ENZ. ENZ.

Beleefd aanbevelend.

K. G. OLTHUIS,

Heezenpoort, Houtkampscheweg,
DOETINCHEM.

== **Bloemisterij.** ==

Handel in Bloem- en Tuinzaden, enz.
Aanleg en Onderhoud van Tuinen.

Hôtel Rademaker

RESTAURANT = BONDSHOTEL

Table d'Hôte 5¹/₂ uur.

H. GEURDEN, Doetinchem.

J. W. WIJERS, Fa. C. E. COOPS,

Boliestraat, DOETINCHEM.

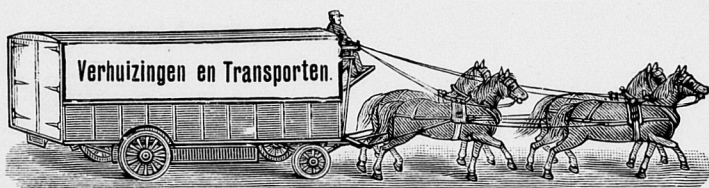
CONFISEUR. — CUISINIER.

Specialiteit in Beschuit.

H. STEIN,

Timmerman en Aannemer,

DOETINCHEM.

G. VINKENBORG,

Hamburgerpoort — DOETINCHEM.

—
Timmerman.

Ondernemer van Verhuizingen.

FOTOGRAFIE.

—
J. W. BRINCKER Jr.

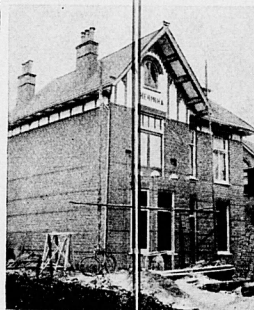
ZUTPHEN: Boompjeswal.

—
DOETINCHEM: Keppelscheweg.

—
Levert alles op Fotografisch gebied.

W. P. NEDERKOORN
Architect
STAD DOETINCHEM.

Links: Woon- en Winkelhuis
a/d. Waterstraat (1907)

Boven: Ambachtsschool Houtkamp
gebouwd (1907)

Rechts: Winkelhuis a/d. Hamburger-
straat (1907)

Onderaan: In aanbouw zijnde Villa, Ruimzichtscheweg (1908)

Firma F. A. BOSMAN,

DOETINCHEM.

BOEKHANDEL - BOEKBINDERIJ
LEESBIBLIOTHEEK.

Groote keuze PRENTBRIEFKAARTEN.
FOTO-ARTIKELEN.

G. J. Gerritsen & Zonen,
MEUBELMAKERIJ, BEHANGERIJ, STOFFEERDERIJ,

WATERSTRAAT, DOETINCHEM.

MAGAZIJN van MEUBELN in alle soorten en stijlen.
SPIEGELS, SCHILDERIJEN, MATRASSEN,
VLOERZEIL, KARPETTEN, enz.

SOLIED WERK.

BILLIJKE PRIJZEN.

— Onderneming van Verhuizingen. —

Gez. Nijsen, Doetinchem,

HAMBURGERSTRAAT 18.

In **MODES** en
aanverwante
Artikelen. ∴

J. R. B. BESSELING,

Koperslager, Loodgieter en Leidendekker.

Aanleg van Gas- en Waterleiding.

Waterstraat, Doetinchem.

Villa „JOHANNA” Hummelo, anno 1904.
H. J. L. OVINK & ZOON, Architecten — DOETINCHEM.

Stoom-, Steen- en Pannenfabriek
voor prima qualiteit.

HANDEL in
BOUWMATERIALEN.
GROOTHANDEL in
== CEMENT. ==

Joh. H. W. OVINK,
DOETINCHEM.

Uitsluitend gedeponeerde

== SIGARENMERKEN. ==

Geïmporteerde

SIGARETTEN, als:

Russische, Egyptische,
Turksche,
Algiersche,
Engelsche,
enz. - enz.

Doetinchem's Tabak- en Sigarenmagazijn.

JOH. LEBBINK, Hezenstraat A 314

*
*
In het
van ouds
bekend M a
gazijn hier ter
stede vindt men den
rijkst gesorteerdenvoor
raad, zoowel goedkoopere
als duurderesoorten: Tabaks-,
Sigaren- en Sigarettenpijpen.
Meerschuur- en Barnsteenpijpen.
Sigarenkokers, -- Sigaretten-Etuis,
Tabakzakken, enz.

J. H. Scheffer Jr.,

== Kleermaker. ==

∴ ∴ Grootst MAGAZIJN hier ter stede van ∴ ∴

- Heeren Mode-Artikelen, -

Zijden- en Fantaisie-Hoeden,

Petten, - Dassen, - Fronts,

Boorden, Manchetten, enz. enz.

HAMBURGERSTRAAT, -- DOETINCHEM.

J. SCHILDERINK,

Waterstraat A 137, DOETINCHEM.

Fabrikant van RIET- en BAMBOE-MEUBELN.

Groote voorraad MEUBELN.

als: KASTEN, STOELN, TAFELS, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, LEDIKANTEN, Riet-, Bamboe-, IJzeren- en Houten TUINMEUBELN, KINDERWAGENS, SPORTKARREN, WIEGEN, REISMANDEN, HANDKOFFERS, KOFFERS, TASSCHEN, enz. enz. :: :: :: ::

Soliede goederen, billijke prijzen.

Werkplaats en Magazijn A 140.

==== **Reparatiën spoedig en billijk.** =====

Kruideniers- en

Grutterswaren,

Comestibles,

Sigaren,

Specialiteit in Koffie.

DOETINCHEM.

J. SACHTLEVEN.

Kantoor
Geldersche Credietvereniging.

Keppelsche Weg — DOETINGHEM.

*Geopend elken werkdag van 9
tot 2 uur.*

Neemt gelden à deposito.

Opent rekening-courant.

*Wisselt coupons en vreemde
muntspeciën tegen de hoogste
koersen.*

*Incasseert en fourneert wissels
op het Binnen- en Buitenland.*

De Agent,

H. W. SMITS.

H. LAMERIS,
Markt. — Doetinchem.

Groote keuze in:

PENDULES, KLOKKEN, WEKKERS,
HORLOGES en Gouden en Zilveren
===== WERKEN. =====

De Boekhandel en Handelsdrukkerij

VAN

J. S. TE WELSCHER,

Waterstraat N 158, - - Doetinchem,

is een goed adres voor alle voorkomende

*** DRUKWERKEN. ***

Specialiteit in

**Katholieke Kerkboeken en
Religieuse Artikelen.**

H. FABER,

HAMBURGERSTRAAT, ·· DOETINCHEM.

**

SPECIALITEIT in

HEEREN MODE-ARTIKELEN

(ALS:)

OVERHEMDEN, DASSEN, FRONTS,
BOORDEN, MANCHETTEN, enz. enz.

Steeds ruime keuze

Heeren en Dames Gemaakte en Tricot Ondergoederen
Dames Mantelpakjes. - Costuumrokken.

JOH. ERNST,

DOETINCHEM.

≡ HAMBURGERSTRAAT. ≡

Speciaal Adres voor
Heerenkleeding
naar Maat. ··

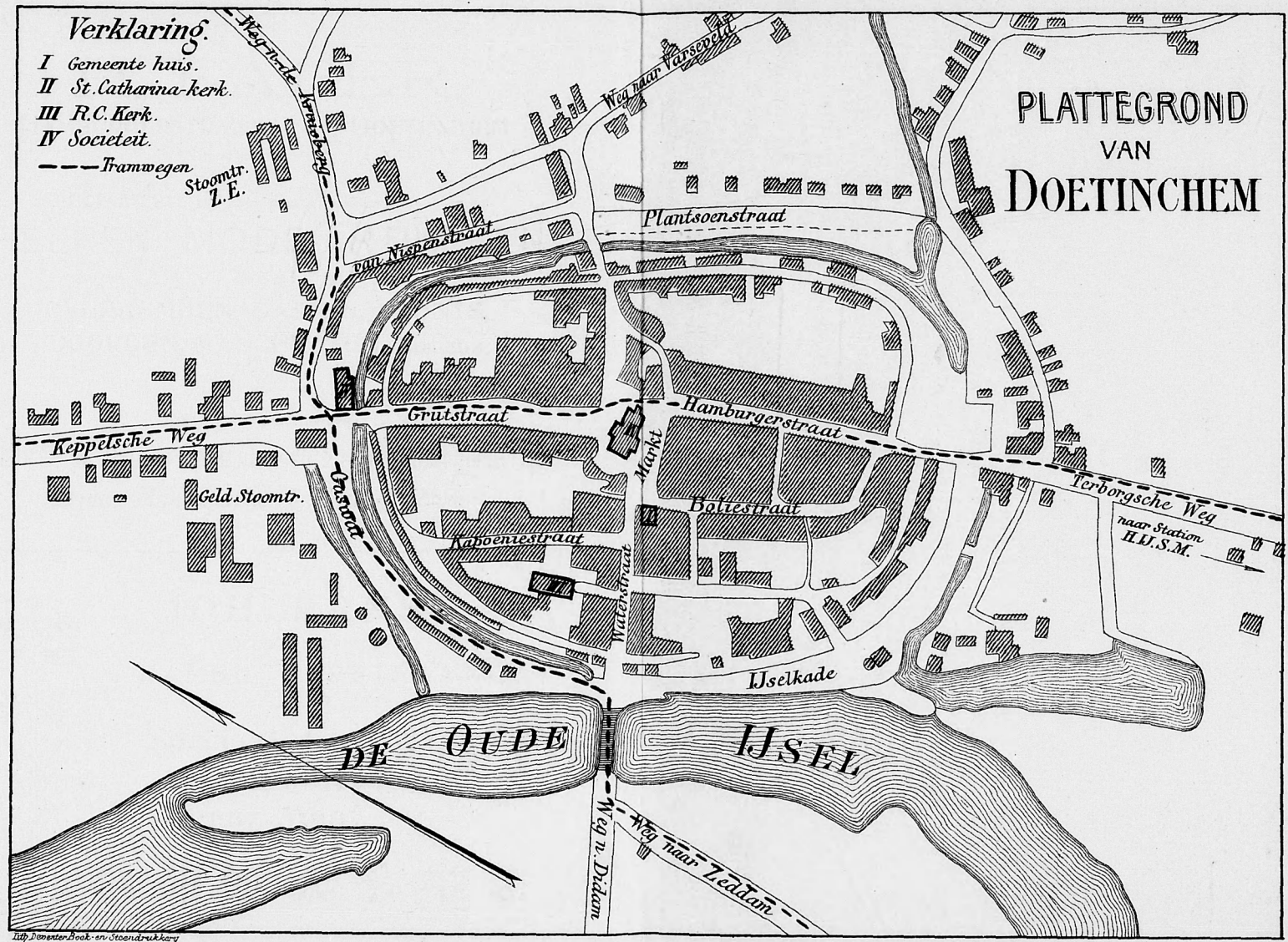

100

PLATTEGROND VAN DOETINCHEM

Verklaring.

- I Gemeente huis.
- II St. Catharina-kerk.
- III R.C. Kerk.
- IV Societeit.
- Tramwegen
- Stoomtr. Z.E.

PLATEBOORD
VAN
DOELINGEN